

Jak uspořádat rodinnou bohoslužbu slova

Vydání: [2020/12 Církev v době koronaviru](#), 17.3.2020, Autor: Radek Tichý

Mše svatá spojená se svatým přijímáním uprostřed společenství farnosti se nyní stává nedostupnou kvůli rozšíření choroby, jež by se mohla stát řadě lidí osudnou. Jak se v takové situaci zařídit?

Rodina se sejde v domácím prostředí. Je dobré vybrat místo, kde se budou všichni cítit dobře a kde budou moci zaujmout přirozenou polohu. Může to být kolem kuchyňského stolu, který zhmotňuje rodinnou jednotu, může se ale jednat také o pokoj se sedačkou nebo křesly a není chybou, když se menší děti schoulí u někoho z rodičů. Samozřejmě není pro domácí liturgii nejšikovnější ležení, i když Ježíš se svými učedníky při poslední večeři opravdu napůl ležel, jak tehdy bylo zvykem.

K ruce si připravíme kancionál (lze jej nalézt také na webu www.kancional.cz nebo si stáhnout jako aplikaci do mobilu). Vedle písni obsahuje doporučené modlitby. Biblická čtení i promluvu lze nalézt v aktuálním vydání KT, případně si připravíme Bibli.

Snímek Martina Řehořová / Člověk a Víra

Úvod bohoslužby

Je dobré, když se stůl či stolek hezky prostře, na něj se postaví ikona či kříž, zapálí svíce a připraví kniha Písma. Je doba postní, a tak vynecháme květiny. Bohoslužbu by měl vést někdo z rodičů, neboť oni, v moci svého křestního kněžství, vykonávají kněžskou funkci pro ty, kdo jim jsou svěřeni.

Je možné začít jako každou jinou bohoslužbu písni, kterou z kostela máme rádi, při kytarě, při klavíru nebo jednoduše bez nástroje. Pokud rodina není zvyklá spolu zpívat, zpěv vynechá. Samozřejmě nesmí chybět znamení kříže, znamení křesťanů, na které Kristus vynesl všechny naše hříchy a také nemoci i obavy. Naopak pozdravy, které obvykle dělává kněz, vypustíme.

Úkon kajícnosti můžeme udělat pomocí chvíle ticha a stejného dialogu jako v kostele. Ale panuje-li v rodině důvěra, je možné jej pojmout osobněji. Nejen v duchu, ale také nahlas vyjádřit jednu věc, které člověk za uplynulý týden lituje, nebo se dokonce omluvit někomu z členů rodiny. Pokud se v rodině zpívá, je možné zazpívat Kyrie eleison, ale je možné také tento zpěv vynechat. Lze jej nahradit jinou písní. A i když se v postě neříká „Sláva na výsostech Bohu“, nemusí být špatné vložit na toto místo krátké děkonné modlitby, které nás „naladí na Boha“. Je možné děkovat za uplynulý týden, za církev, do níž patříme, za eucharistii, po které toužíme. Nesedí-li někomu modlitba vlastními slovy, může si pomoci žalmem nebo právě písní.

Čtení z Písma

Čtení z Bible má zcela zásadní důležitost: je stolem, u nějž nás Ježíš živí stejně jako u stolu eucharistického. Ze čtení, která by zazněla v kostele, je možné vybrat jen evangelium nebo evangelium a jedno čtení anebo všechna čtení – podle toho, co jsou jednotliví členové rodiny schopni vstřebat. Ve čteních se mohou přítomní střídat a po jednotlivých úryvcích bude možné (na rozdíl od kostela a zejména v rodinách, kde nejsou úplně malé děti) zachovat prostor pro chvíli ticha, v níž text dozní. Je také výhodou, když má každý svou Bibli, kde může čtený text sledovat očima.

Nikdo z rodiny by neměl mít kázání, jako mívá kněz v kostele, ale je možné o přečteném textu chvíli rozmlouvat. Jak rozumím úryvku? Co mi na něm není jasné? Jak se týká toho, co se dělo minulý týden? Ztotožňuji se spíše s Ježíšem, nebo s učedníky? Jak vysvětlit pointu příběhu někomu, kdo není věřící? Co Bible říká do současné situace církve? Takové podobné otázky mohou ke sdílení pomoci. Když někdo nemá sdílení rád, je možné k textu přistoupit rozjímavějším způsobem – přečíst jej ještě jednou pomaleji. Nebo si pustit oblíbenou hudební skladbu, která pomůže u biblického textu „přebývat“. Na liturgické straně KT, případně na duchovní straně 10, lze nalézt homilii nebo výklad biblických čtení k dané neděli.

Vyznání víry a přímluvy

Odpovědi na Boží slovo je vyznání víry. I doma je třeba použít vyznání víry z kostela, protože i zde přijímáme za svou víru církve. Může se jednat o obvyklé Nicejsko-cařihradské vyznání ze mše nebo (protože je doba postní) Apoštolské vyznání, které známe z růžence. Obojí lze nalézt v kancionálu.

Odpovědi na Boží slovo je také přímluvná modlitba. Zde se naopak můžeme vyjadřovat zcela neformálně tak, jak potřebujeme. Přímluva je modlitba za druhé: za církev, za představitele společnosti, za trpící, za nemocné, za lidi sevřené strachem či osamělé. Přímlouváme se také za farnost, nyní rozptýlenou do jednotlivých domácností. Takto staří Izraelité končili každou prosebnou modlitbu – za jednotu pro vyvolený lid.

Modlitbu je vhodné uzavřít Otčenášem, který nás vždy připravuje na eucharistický „chléb vezdejší“, na svaté přijímání. Připravuje nás na ně i nyní, i kdyby mělo přijít až za delší dobu, než jsme zvyklí.

Závěr

Závěrečné požehnání se říká formulí: „Dej nám, Bože, své požehnání, zbav nás všeho zlého a doved' nás do života věčného.“ Dělá se při něm znamení kříže, ale nikdo nežehná druhým, všichni pro sebe vyprošují Boží sílu a pokoj. Je možné přidat dialog: „Dobrořečme Pánu. – Bohu díky.“ Na závěr je samozřejmě možné zazpívat více písní, a kde se nezpívá, lze se pomodlit k Panně Marii.

Nejhezčí na tom všem bude, když zjistíme, že nám slavení mše opravdu chybí. Že to není jen povinnost, ale také zdroj našeho života, síla pro naše úkoly a uzdravení našich vztahů. Jak učí církev: eucharistie je vrcholem a pramenem života církve a také života našeho.

P. RADEK TICHÝ, liturgik